

Zsigmond Sebák

Friday, 31 July 2009

Zsigmond Sebák (Sternfeld) sa narodil 22. septembra 1861 v Štúrove (podľa niektorých údajov v Párkány-Náne). V školskom roku 1871/72 začal štúdiá na vyššom gymnáziu rádu Svätého Beáťadikta v Ostrihome. Po maturite bol poslucháčom prírodných vied na peštianskej polytechnike a filozofie na filozofickej fakulte. Priskoro stratil otca. Mnohopočetnú rodinu vychovávala matka, ktorá pracovala v dedinskom obchode. V roku 1895 sa oženil s Erzsébet Rákosi, mladšou sesternicou spisovateľa a žurnalistu Jenő Rákosiho. Následne sa venoval novinárstvu, ktoré ho skoro priviedlo na žurnalistickú dráhu. V roku 1880 sa stal spolupracovníkom peštianskych novín „Független Hírlap” a „Fővárosi Lapok”, v roku 1882 „Pesti Hírlap”. Svoje články zverejňoval aj na stránkach ostrihomských novín „Esztergom és Vidéke”. Neskôr publikoval aj vo viedenských a berlínskych novinách. Od roku 1884 pôsobil ako vnútorný spolupracovník „Szegedi Napló”, v roku 1887 sa vrátil k novinám „Pesti Hírlap” a od roku 1892 „Budapesti Hírlap”. Ako vedúci besednice často písal parlamentné zvesti, poviedky, rozhovory, recenzie a úvodné články. V roku 1909 spolu s Elekom Benedekom založil a redigoval detský časopis „Jó Pajtás”. Okrem toho bol riadnym spolupracovníkom detského časopisu Lajosa Pósa „Az Én Ujságom”. Vo významných novinách „Új Idők” a „Városi Újság” písal pod pseudonymom Keve, alej spolupracoval s „Esti Ujság” a na krátky čas aj s „Magyar Hírlap”. Bol pomocným redaktorom v humoristickom týždenníku Viktora Rákosiho „Kakas Márton” a v „Magyar Gênio” (1892-1903), „Hét” a „Új Idők”. Vo viacerých poviedkach s dojímavou citlivosťou opisuje svoje rodisko, napr.: jarmotnú atmosféru Parkanu pred sto rokmi. Často publikoval pod pseudonymami Colon, Plautus, Servatius, Plubius, Nádi Hegedűs, Zsiga bácsi. Po sebe zanechal okolo 60 diel. Zsigmond Sebák sa stal klasikom maľarskej detskej literatúry. Do svojich diel zapracovával zážitky získané zo spravodajských ciest. Pri tzv. „potulkách” vychádzali aj „omrvinky do dejín literatúry” a „kolority”. Alfréd Deéry v roku 1920 nakrútil film z jeho diela pod názvom „Dobrodružstvo Pána Macka”. Popri dielach, ktoré sú klasickými tvorbami detskej literatúry, jeho novely svedčia o najvyšších spisovateľských kvalitách, hoci sú menej známe. V r. 1891 ho prijali za riadneho člena Petőfiho spolku, v r. 1892 do Dugonicsovho spolku a v r. 1904 do Kisfaludyho spolku. V roku 1998 osadili na jeho počesť v Štúrove pamätnú tabuľu. Od roku 1999 v Náne organizujú rozprávkové stretnutia pod jeho menom, čím neskorí potomkovia dávajú hold svojmu slávnemu predchodcovi. Málokto vie, že na pamiatku Zsigmonda Sebaka v roku 1936 postavili v Budapešti sochu, ktorá dodnes stojí v „Európa liget” pod Hradom. Autorom je akademický sochár Gyula Maugsch a znázorňuje spisovateľovu najslávnejšiu figúru Macka s Lískou. Zsigmond Sebák zomrel 4. júna 1916 v Budapešti.

Július Juhász